

Coperta I: a. Cartea de tarot purtând numărul 21, de origine italiană, intitulată *Lumea* (Simbolul suprem al integrității, înconjurată de coroana victoriei. Sus și jos: cele patru simboluri din viziunea lui Ezechiel). Sec. XIX, British Museum, Londra.

b. *Piatra filosofală*. Ilustrație de J. A. Knapp la vol. *The Secret teaching of All Ages (Învățătura secretă din toate timpurile)*, de Manly P. Hall, 1925.

Coperta IV: Simbolul masonic al gradului 33. Ilustrație de J. A. Knapp la vol. *The Secret teaching of All Ages (Învățătura secretă din toate timpurile)*, de Manly P. Hall, 1925.

ISBN 978-973-642-505-9

© Toate drepturile sunt rezervate Editurii SAECULUM I.O.

PAUL ȘTEFĂNESCU

INIȚIERE ȘI MARI INIȚIAȚI

Editura SAECULUM I.O.
București – 2023

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	7
Cine sunt inițiații	9
Ce sunt științele oculte	14
Raporturile dintre științele oculte și științele exacte	22
Ce sunt inițiații sau maeștrii ocultişti?	33
Ce taine ascund ei?	38
Ce este <i>Cronica Akashică</i> ?	48
Ce este și unde se află Shambhala?	54
Michel Nostradamus	63
John Dee	97
Emmanuel Swedenborg	115
Martines de Pasqually	127
Contele de Saint-Germain	143
Giuseppe Balsamo zis Contele Alexandre de Cagliostro	161
Louis Claude de Saint-Martin	180
Alphonse-Louis Constant (Eliphas Lévi)	189
Elena Petrowna Blavatsky	212
Stanislas de Guaita	241
Rudolf Steiner	249
Gérard Encausse Papus	260
Edouard-Alexandre (Aleister) Crowley	267
George Ivanovici Gurdjieff	318
René Guénon	333
Maeștrii cosmici	345

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	7
Cine sunt inițiații	9
Ce sunt științele oculte	14
Raporturile dintre științele oculte și științele exacte	22
Ce sunt inițiații sau maeștrii ocultişti?	33
Ce taine ascund ei?	38
Ce este <i>Cronica Akashică</i> ?	48
Ce este și unde se află Shambhala?	54
Michel Nostradamus	63
John Dee	97
Emmanuel Swedenborg	115
Martines de Pasqually	127
Contele de Saint-Germain	143
Giuseppe Balsamo zis Contele Alexandre de Cagliostro	161
Louis Claude de Saint-Martin	180
Alphonse-Louis Constant (Eliphas Lévi)	189
Elena Petrowna Blavatsky	212
Stanislas de Guaita	241
Rudolf Steiner	249
Gérard Encausse Papus	260
Edouard-Alexandre (Aleister) Crowley	267
George Ivanovici Gurdjieff	318
René Guénon	333
Maeștrii cosmici	345

CINE SUNT INIȚIAȚII

Nu este nevoie să părăsim pământul și să ne avântăm în spațiul extraterestru pentru a ști unde se află inițiații. Ei se află ici și colo, separați de noi, oamenii obișnuiți, dar cel mai adesea existenți printre noi, îmbrăcați ca și noi, dispunând de un corp fizic ca și al nostru. Nenumărați oameni i-au văzut, cel mai adesea fără să-i recunoască, căci pentru noi cel mai dificil este să admitem existența unui miracol încarnat. De obicei, preferăm să-i considerăm legendari. Adevărata, divină mărime nu este, bineînțeles, accesibilă decât privirilor ochilor deschiși ai spiritului. Omul obișnuit nu este decât un animal nesigur, în care se zbate un înger amorțit... Aceste fantastice vizite, grecii, mult mai apropiați decât noi de Olimp, le-au denumit vizitele zeilor.

Cine sunt acești zei, într-adevăr, dacă, prin acest termen, îi desemnăm pe toți aceia care au depășit stadiul uman pentru a atinge starea cerească, că ei au părăsit rangurile rasei noastre sau pe acelea ale unei rase anterioare? Căci nu numai după moarte, ierarhiile supraomenești ne acordă ajutorul lor. Mulți dintre aceștia sunt întrupați dintre noi, încă din zorii istoriei noastre. Ei au fost regii divini, instructorii Vârstei de Aur, cărora legenda le-a păstrat urmele. Hercule, Prometeu îi simbolizează. Numele misterios de Ram îl desemnează pe unul dintre cei mai mari dintre aceștia, el a pus temelia rasei ariene. Dar, cu mult înaintea erelor, conform tradiției oculte, aceștia și-au făcut simțită prezența. Clarvăzătorii

cei mai dotați disting un nor auriu care coboară rapid în spațiu, venind de pe planeta Venus (aceasta este mai avansată decât noi cu două ronduri sau perioade planetare) și atinge globul nostru întunecat. Aceștia sunt Adepții Venusieni care săvârșesc acest dur sacrificiu cu scopul de a grăbi evoluția noastră. Ei aduc cu ei trei daruri: furnica, albina și grâul. Ei mai aduc înțelepciunea divină. Și marea Lojă Albă s-a înființat la Shamballa, cetatea mistică, de unde nu a încetat să sporească prin ea însăși, să răspândească binefacerile asupra oamenilor.

Marea Lojă Albă. Ce se dorește să se spună prin aceasta? Este o adunare, mâna acelor care, ajunși suprapoameni, eliberați de sclavia unui corp, vor fi în măsură până la sfârșitul lumii, să se bucure de fericirea cerească. Ei se află în regiuni luminoase și au ales să rămână printre noi, în corpuri imperfecte ca ale noastre, grație datoriei, milei și iubirii. Este conducerea globului în sensul cel mai corect al cuvântului. Constituie zălogul victoriei noastre viitoare, îndepărtate, certe, pentru că ceea ce suntem, ei au fost și pentru că noi vom fi ceea ce ei sunt. Aceasta este noțiunea esențială care domină întreg ocultismul, după cum Himalaia – reședința lor secretă – domină pe ceilalți munți.

Ca întotdeauna, și aici legenda – mai înțeleaptă decât istoria oficială – ascunde clarități în umbra sa. Ea a făcut de nenumărate ori aluzie la existența acestor ființe sublimе și a șederii lor la Aggarta. Grecii o simbolizau prin Olimp, istoricul Propețiu a afirmat-o în câteva cuvinte. Platon, Plutarh, inițiați la rândul lor, vorbesc acelor care știu să-i asculte. Misteriosul Rosenkrentz, în vremea obscurului Ev Mediu, vreme în care misterele au fost eclipsate, a venit să reaprindă flacăra. Cornelius Agrippa, Raymond Lulle, Paracelsus și mulți alții au știut-o. În zilele noastre, când cuvântul este mai liber, când se schițează zori confuze, prevestind o eră nouă, mărturiile au devenit tot mai numeroase, mai imperioase,

mai precise. St. Yves d'Aleudre ce deținea informații directe de la un Brahman, în cartea sa *Misiune în India*, a rupt vâlul pe jumătate. Britanicul Sennett în *Lumea Ocultă*, relatează despre legăturile sale cu doi maeștri care au inspirat-o și pe doamna Blavastsky. *Cărți de drum*, scrisă de colonelul Olcott, oferă cele mai amănunțite detalii. Un simplu călător, Ossendowsky, care pare să nu fi cunoscut ocultismul, citează fapte cu atât mai valoroase cu cât el nici nu bănuia existența acelor despre care Bulwer Lytton relatea în cartea sa *Noua Rasă* și în romanul *Zanoni*¹. Este ușor de ignorat sau de negat. Ar fi mult mai greu de infirmat toate aceste mărturii.

Ce rezultă din toate acestea în câteva cuvinte? Și ce știm noi despre aceste ființe? Aproximativ aceasta: ele sunt organizate într-o ierarhie trinitară. În vârful acestei ierarhii domnește *Adeptul lui Venus* care se numește *Veghetorul solitar*, asistat de doi Kumaras. El nu poate fi niciodată pronunțat. Imediat sub el, se află *Manu*, șeful rasei, un altul care este *Mahahohan* și fratele lor, *Instructorul Lumii*. Acesta, era ieri, Buddha. În prezent este Hristos.

Dedesubtul lor, diverși adepți își repartizează munca, în funcție de trei raze solare sau trei aspecte ale Trinității, forța iubirii, a înțelepciunii. Mulți dintre aceștia au fost cunoscuți în decursul istoriei. Printre ei se numără Zoroastru și Manes, Pitagora, Jamblique, Rosenkrenz, și misteriosul Conte de Saint-Germain. Iisus Hristos a fost, de asemenea, unul dintre ei. La fel și Apollonius din Tyana. Cei mai recentți care s-au manifestat sunt doi hinduși, Maestrul M. și Maestrul K.H. și un egiptean, Hilarion. Mai există și alții. Ei formează o asociație fericită care și-a asumat în mod

1. Membru al S.R.I.A. (Societas Rosicruciana in Anglia), Edward George Bulwer, Lord Lytton (1803-1873), autorul vol. *Zanoni*, al celebrului roman fantastic, povestește istoria unui înalt misionar al Rosei-Cruci, care nu a ezitat să-și sacrifice nemurirea de adept, din dragoste pentru o tânără muritoare.

deliberat o muncă importantă cu multe temeri, dar conformă cu scopul ales, care constă în eliberarea finală. După ultimul, nici una dintre cele trei lumi nu mai are nici un secret pentru adept. Somnul și moartea sunt fără efect asupra lui. El poate să părăsească globul nostru, așa cum a făcut-o marele Buddha sau să facă parte din Marea Lojă Albă. Această ultimă alegere implică în mod cert cel mai mare sacrificiu imaginabil. El scapă înțelegerii omului de rând. Ce știe acesta despre torentele de bucurie și beatitudine cerești, atât de scump plătite, atât de dur obținute în decursul unei existențe din ce în ce mai grele? Ce știe acesta despre bucuria de a renunța pentru a ajuta o rasă ce nu cunoaște decât ura și nedreptatea? Totuși, ei fac aceasta.

Te poți întreba – și acest lucru a fost făcut de mii de ori – pentru ce aceste ființe radioase, dacă există, se înconjoară de un mister așa de profund și pentru ce ele nu se arată în gloria lor, pământului mirat și învins? Răspunsul la această întrebare este legat de misterul răului, care nu poate fi dezvăluit mai înainte de cea de-a treia inițiere, din motive foarte raționale. Cunoașterea ocultă, într-adevăr, oferă putere celui care o posedă; dacă el dorește să se folosească de ea pentru a face rău, cu alte cuvinte pentru simpla sa plăcere, el o poate face. Tentația este aproape de nestăpânit, dacă se judecă faptele rele cu care s-a pătat știința modernă¹, ce își multiplică indiferentă mijloacele de a ucide în locul celor de a vindeca. În urma unei orgii de magie neagră ar urma imediat o divulgare făcută în mod imprudent. Aceasta a condus la distrugerea Atlantidei. „Doriți să ne faceți să reaprindem rugurile Inchiziției în Europa“? scria un maestru unui curios care i-a pus întrebări necugetate. Un altul, mai sever, i-a ripostat; britanicul Sinnet o relatează în *The mark of the Adept in not kept in Simla*, care s-ar

1. Aluzie la folosirea bombelor atomice în cel de al doilea război mondial în Japonia.

traduce prin cuvintele: „Nu știți despre ce vorbiți“. Tot așa fariseii de odinioară, spuneau la vederea unui zeu ce agoniza: De ce nu se salvează singur? El putea, dar nu o vroia... Legea care măsoară aceste lucruri depășește etiajul acceptat.

În ciuda unei profunde pudori ce ne determină să ascundem cele mai scumpe comori, datorita de a le împărți, primează față de bucuria egoistă. După cum mărturisește tradiția, vă voi oferi mărturia mea. Nu voi vorbi despre existența adeptilor. I-am văzut, i-am auzit, îi știu. Am întâlnit cel puțin o dată, necunoscuți de ochii mulțimii, unul dintre aceia care seamănă cu oamenii și merită un nume divin.

CE SUNT ȘTIINȚELE OCULTE

Dacă cuvintele nu sunt atribuite unei școli inițiatice speciale, trebuie să spunem că ocultismul este esențialmente înțelepciunea divină, cunoașterea divinului în lume și în om, care este prescurtarea lui. Este obiectul religiilor, al filosofiilor, indiferent dacă acestea neagă divinul sau îl confirmă. Religiile, filosofile, ocultismul au toate același obiect, aceasta este incontestabil. Dar postulatul lor nu este același și metodele lor sunt extrem de diferite. Toate religiile au la bază o revelație făcută de o ființă supraomenească, la un moment dat al istoriei. Orice filosofie, din contră se sprijină exclusiv pe religie, neglijând, imaginând sau negând misterele care o depășesc. Originalitatea științelor oculte este de a concilia – sau de a crede că conciliază – aceste două puncte de vedere. Pe de o parte, se estimează că misterele religiei sunt realitatea supremă, acelea la care accesul este mai important decât orice. Pe de altă parte, se crede că aceste mistere sunt susceptibile de o cunoaștere directă din partea oricui va întreprinde efortul necesar și va atinge calificarea necesară. Se pretinde că din acest punct de vedere sunt oferite directivele, o metodă și un sistem pentru realizarea acestei cunoașteri.

Este de netăgăduit că pentru o parte dintre oameni, științele oculte au o semnificație magică, deoarece pare a le satisface fatala lor aviditate după cunoaștere a unui domeniu spiritual „*necunoscut*“, a unui lucru plin de mister, obscur chiar, care pe căi naturale

nu poate fi atins. Convingerea multora este că, în afară de ceea ce putem cunoaște, trebuie să mai existe ceva, în lume, ce se sustrage cunoașterii. În cazul științelor oculte nu este vorba despre științe care, într-o anumită privință sunt „*secrete*“, ci despre științe care ar fi accesibile numai unora, ca o favoare deosebită a destinului lor.

Științele oculte au ca obiect cunoașterea suprasensibilă, adică tocmai ceea ce rămâne „*secret*“, nerevelat din fenomenele naturii, atunci când le studiem numai cu ajutorul simțurilor și cu rațiunea legată de aceste simțuri. Expresia de „științe oculte“ poate ridica unele obiecții din partea unora grăbiți de a contesta tot ce se opune materialismului și ateismului, considerându-se că o știință nu poate fi „*secretă*“ pentru nimeni. Folosindu-se expresia de „știință ocultă“, la o știință „ocultă“, adică „*secretă*“ ne referim la realitățile „*secrete*“, „*nerevelate*“ cunoașterii obișnuite, din fenomenele lumii, deci la o știință „despre cele secrete“, despre „*secretele revelate*“. Secretă însă nu trebuie să rămână această știință pentru nimeni care îi caută cunoștințele, folosind mijloacele adecvate.

Științele oculte vorbesc despre lucrurile suprasensibile, în același fel în care știința naturală vorbește despre realitățile sensibile. Prin realități sensibile se înțeleg existențele accesibile simțurilor corpului omenesc în stare de perfectă sănătate: văzul, auzul, mirosul, gustul și pipăitul, iar prin realitățile suprasensibile se înțeleg existențele inaccesibile percepției simțurilor fizice, dar accesibile unor facultăți superioare de cunoaștere. În același sens se vorbește în științele oculte, despre lumea sensibilă (lumea fizică sau senzorială) și despre lumea suprasensibilă, organe sensibile de percepere și organe suprasensibile de percepere, fenomene sensibile și fenomene suprasensibile, ființe suprasensibile, etc.

În vreme ce științele naturale se limitează la lumea sensibilă, științele oculte consideră munca spirituală ce se depune în legătura

cu cercetarea naturii, ca un fel de instruire a sufletului și aplică apoi însușirile căpătate pe această cale, domeniului suprasensibil.

Științele oculte provin din două idei care pot prinde rădăcină în fiecare om. Pentru acela care studiază domeniul ocultismului, așa după cum îl înțelegem în lucrarea noastră, aceste idei exprimă fapte pe care le putem trăi, atunci când, în acest scop, ne servim de mijloacele corespunzătoare. Mulți oameni consideră însăși aceste concepții drept afirmații cât se poate de contestabile, idei asupra cărora poți discuta mult, fără însă a le putea dovedi.

Prima idee: în spatele lumii văzute există o lume nevăzută, o lume ascunsă simțurilor și gândirii încătușate de aceste simțuri; iar a doua idee arată că omul are posibilitatea să cunoască această lume ascunsă, cu condiția să-și dezvolte în sine anumite facultăți, care în mod normal se află în el în stare latentă.

Unii autori consideră că lumea sensibilă, accesibilă grație cunoașterii și practicării științelor oculte, nu ar exista și că lumea pe care o percepem cu simțurile noastre ar fi singura lume existentă. Enigmele ei se pot dezlega din ea însăși. Chiar dacă, astăzi, omenirea se află încă departe de a putea cunoaște toate enigmele existenței, va veni o vreme când experiențele simțurilor și știința întemeiată pe acestea vor fi în măsură să ofere dezlegările cuvenite.

Alți autori nu contestă că în spatele lumii vizibile există o lume ascunsă, dar capacitatea de cunoaștere a omului nu se poate ridica până la această lume, fiindcă aceasta are limite ce nu pot fi depășite.

O a treia categorie de oameni o formează cei ce consideră temerară voința omului de a cunoaște prin propria strădanie un domeniu în care ar trebui să renunțăm la cunoaștere și să ne rezumăm la credință. Partizanii acestei concepții susțin că este un păcat când slăbiciunea omenească caută să pătrundă într-o lume rezervată exclusiv vieții religioase.

Alți autori sunt de părere că, cunoașterea realităților lumii sensibile este o proprietate comună tuturor oamenilor, dar atunci când este vorba de realitățile suprasensibile nu pot exista decât păreri individuale, astfel încât în acest domeniu sunt excluse în totalitate certitudini unanim acceptate.

Este de înțeles că studierea lumii vizibile pune omului și probleme imposibil de rezolvat pe baza realităților acestei lumi. Căci, indiferent de câte progrese ar efectua știința realităților sensibile, aceste probleme nu vor putea fi rezolvate pe această cale, deoarece chiar realitățile concrete ne arată clar, prin propria lor natură, că trebuie să existe și o lume ascunsă.

Asupra ipotezei conform căreia cunoașterea omului ar avea limite ce nu pot fi depășite, limite care îl constrâng să se oprească în fața lumii invizibile, trebuie să menționăm următoarele: este de necontestat că modul de cunoaștere la care ne referim mai sus, cu ajutorul simțurilor, nu poate pătrunde în lumea invizibilă. Cine consideră acest fel de cunoaștere ca singurul valabil nu poate ajunge decât la părerea că omului îi este cu neputință să cunoască lumea superioară, chiar dacă ea există cu adevărat. Se pot susține și următoarele: dacă este cu puțință să dezvoltăm un alt fel de cunoaștere, aceasta ne va putea permite să pătrundem în lumea suprasensibilă.

Calea spre știința ocultă o poate cunoaște fiecare om care, la momentul potrivit, recunoaște, presimte sau presupune în lumea actuală, existența celor ascunse și care, conștient de faptul că forțele de cunoaștere pot fi dezvoltate, dobândește certitudinea că fenomenele ascunse se pot revela.

„Rodul prețios – arată Rudolf Steiner – al cunoștințelor spirituale este că ele dau vieții tărie și putere și nu satisfac numai dorința de a ști. Izvorul din care aceste cunoștințe scot putere de muncă și încredere în viață este nesecat. Nici unul din cei care au ajuns

o dată, într-adevăr, la acest izvor, după ce l-au cercetat în repetate rânduri, nu va pleca de la el neîntărit“.

Există cititori care, atunci când încep să se ocupe de știința ocultă, întâmpină multiple piedici pe calea cunoașterii și mai cu seamă a înțelegerii și explicării unor fenomene. Este adevărat că, în expunerile științelor oculte, cititorul va cunoaște descrierea acelor experiențe sufletești pe care, urmându-le, va putea să se ridice până la conținuturile suprasensibile ale lumii. Practic, aceasta se va înfățișa mai curând ca un ideal. Trebuie știut că cititorul dornic să se inițieze în științele oculte, va trebui mai întâi să-și însușească un număr mare de experiențe suprasensibile pe care el singur nu le poate face, dar de care ia cunoștință de la cercetătorii avansați.

Omul de știință, care studiază lucrurile într-un spirit și într-un sens adevărat, nu va descoperi nici o contradicție între știința sa, bazată pe realitățile lumii sensibile și modul în care studiem lumea suprasensibilă. Oamenii de știință se folosesc de metode specifice și de instrumente perfecționate în cercetările lor. Instrumentele sunt obținute prelucrând materiale puse la dispoziție de Natură. Nu trebuie să uităm că și metoda de investigație în lumea suprasensibilă se folosește de instrumente, care nu sunt altceva decât omul însuși. Dar el trebuie pregătit în acest scop și facultățile pe care le posedă în mod natural vor fi prelucrate și îmbunătățite pentru a căpăta proprietăți superioare. În acest mod omul se transformă într-un instrument de cercetare a lumii suprasensibile.

*

Adevărul – la cunoașterea căruia se ajunge grație științelor oculte – sălășluiește înainte de toate în noi înșine, în începuturile rațiunii noastre și în viața interioară a sufletului nostru. Pentru el sufletul este unica realitate divină și cheia Universului.

Există un raționament conform căruia Adevărul este pentru totdeauna inaccesibil omului sau a fost cunoscut într-o mare măsură doar de către cei mai mari înțelepți și primii inițiați de pe pământ. Dacă această ultimă afirmație este adevărată, atunci el se află la temelia tuturor marilor religii și în cărțile sfinte ale popoarelor. Trebuie doar să știi să-l găsești și să-l separi. Și într-adevăr, dacă privim istoria religiei, cu foarte mare atenție, sub influența adevărului unic pe care îl conferă numai *lumina interioară*, iată ce descoperim:

Toate religiile prezintă o istorie exterioară și una interioară; una este aparentă, în vreme ce cealaltă este ascunsă. Prin istoria exterioară, exoterică, înțelegem dogmele și miturile predate și făcute publice în biserici și școli, infiltrate în cult și reflectate în superstițiile populare. Prin istoria interioară, ezoterică, înțelegem cunoașterea adâncă, doctrina secretă, activitatea ocultă a marilor inițiați. Aceștia nu sunt, de fapt, decât profeți care au creat și răspândit spiritul religiei printre oameni.

Istoria oficială a religiei este scrisă și răspândită, fiind la îndemâna oricui. Din nefericire, la o examinare mai atentă se dovedește extrem de confuză, obscură și mai ales contradictorie, din cauza surselor diferite.

Cea de a doua istorie, denumită în mod curent tradiția ezoterică sau doctrina misterelor, este dificil de recunoscut, dat fiind că a evoluat la adăpostul templelor, învăluită de misterul societăților secrete, iar dramele sale cele mai zguduitoare au loc, în cea mai mare parte, în sufletul marilor profeți care nu și-au încredințat extazurile divine nici discipolilor și nici scrisului. Această istorie ezoterică trebuie să fie intuită, dar o dată descoperită se dovedește a fi subtilă, luminoasă și perfectă, continuând ceea ce se cheamă *Religia unică, eternă și universală*. Ea este istoria ascunsă, singura

adevărată, constituind adevărata știință atotcuprinzătoare, reflectând esența lucrurilor.

Științele oculte propovăduite în India, Egipt și Grecia, reprezentau o enciclopedie ce înmănunchea cunoștințe împărțite în mod obișnuit în patru mari categorii.

1. *Theogonia* sau știința principiilor absolute, indentificată cu știința numerelor în raport cu Universul, sau matematicile sacre.
2. *Cosmogonia* – realizarea principiilor eterne în spațiu și timp, sau involuția spiritului în materie; perioadele lumii.
3. *Psihologia* – organizarea omului; evoluția sufletului prin lanțul existențelor.
4. *Fizica* – știința regnurilor naturii pământești și a proprietăților lor.

Metoda inductivă și cea experimentală s-au unificat, controlându-se reciproc în cadrul științelor, fiecareia dintre ele corespunzându-i o anumită artă. Acestea erau:

I. *Medicina* bazată pe cunoașterea proprietăților oculte ale mineralelor, plantelor și animalelor.

II. *Alchimia* se ocupa cu transformarea metalelor, dezintegrarea și reintegrarea materiei prin agentul universal, fabricarea aurului și argintului.

III. *Artele Psihurgice*, corespunzând forțelor sufletului: magia și clarviziunea.

IV. *Astrologia* arta de a descoperi raportul dintre destinele popoarelor ori ale indivizilor și mișcările universului, determinate cu ajutorul mișcării planetelor.

V. *Teurgia* cea mai înaltă dintre arte, care pune sufletul în raport conștient cu diverse ierarhii de suflete, acționând asupra lor.

În cadrul științelor oculte, științele și artele se contopeau, izvorând din același principiu. Principiile de bază ale acestor științe sunt formulate astfel: spiritul constituie unica realitate, iar materia este

expresia ei inferioară, schimbătoare și efemeră în spațiu și timp. Creația este eternă și continuă, aidoma vieții. Microcosmosul – om, ternar prin constituția sa (spirit, suflet și corp), este imaginea și oglinda macrocosmosului – univers (lumea divină, umană și naturală), care este la rândul său trupul lui Dumnezeu și reunește în esența sa: Tatăl, Mama și Fiul (esență, substanță și viață).

Gnoza constituie arta de a-l descoperi pe Dumnezeu în sine, dezvoltând adâncurile oculte, facultățile latente ale conștiinței. Sufletul omenesc este prin esența sa, nemuritor. El se dezvoltă succesiv pe o serie de planuri ascendente și descendente, datorită existențelor când spirituale, când corporale. Reîncarnarea constituie legea evoluției sale și sufletul ajuns la desăvârșire se eliberează de această lege și se reîntoarce la Spiritul Pur, la Dumnezeu, la deplinătatea Conștiinței sale.

RAPORTURILE DINTRE ȘTIINȚELE OCULTE ȘI ȘTIINȚELE EXACTE

Științele sunt creația secolului al nouăsprezecelea, în care acesta își recunoaște opera.

Știința modernă este foarte diferită de ceea ce vechii greci denu-
meau cunoaștere. Aceste două demersuri sunt distincte, chiar am
putea spune opuse spiritului. Scopul cunoașterii pentru greci era
ființa, principiul universului. Ei parveneau la el grație misterelor,
în care descopereau confirmarea prin analiza profundă a eului.
De aici și deviza: „Cunoaște-te pe tine însuși și vei cunoaște zeii și
universul“. Din această certitudine primordială decurge întreaga
cunoaștere, al cărei domeniu îmbrățișează știința noastră, meta-
fizica și, prin urmare, întreaga suită de deducții. Lumea vizibilă
constitua sfârșitul și nicidecum baza acestor deducții. Primele
concepții, au fost exprimate sub forma figurilor și numerelor, căci
ființa divină fiind zodiacul, geometria îl descria iar forțele sale
puteau fi cifrate. Cercul este Ființa manifestată, triunghiul este
Verbul solar, pătratul corespunde celor patru elemente, cifra șapte
corespunde zeilor planetari, cifra doisprezece corespunde ierar-
hiilor. Atunci când Pitagora spunea: „Lucrurile sunt Numerele“,
aceasta nu însemna numai că ele puteau fi măsurate și cântărite,
ci că ființa lor ascunsă era reprezentată prin numere. Este motivul
pentru care pe pragul școlii platoniciene scria: „Nimeni să nu intre
aici dacă nu este geometru“. Trebuie, prin aceasta, să înțelegem că

geometria nu este tipul de știință abstractă, golită de orice realitate,
ci studiul realității suverane, supremul instrument al cunoașterii,
o cosmogonie, o mistică și o magie.

Știința pentru omul modern, degajată de speculațiile care
adeseori îi uzurpă acest titlu, este exact contrariul. Printr-o falie
evidentă și profundă, ce ignoră total chiar Ființa însăși, în univers,
ca și în om, ea nu vizează decât lumea exterioară așa cum ne este
oferită de simțuri. Singurul pe care ea îl denumește real, fără a se
preocupa să știe cum s-a format această noțiune, în deplin acord
cu sensul comun, de care ea beneficiază din plin. Această lume,
este analizată și studiată, cu toate resursele și metodele pe care i le
poate oferi intelectul. Aceste metode nu se reduc la una singură,
așa după cum se crede de cele mai multe ori. Ele fac diferența
dintre științele matematice și științele materiei sau științele vieții
(științele biologice). Metoda denumită experimentală nu aparține
decât științelor fizice și chimice și este cea mai cunoscută dintre
toate datorită rezultatelor bogate.

Rezultă că nu trebuie abuzat de ceea ce se înțelege prin cuvân-
tul: „explicație științifică“. Știința procedează printr-o serie de con-
statări succesive în privința unor fapte care reprezintă concepte.
Când, cu ajutorul unei ipoteze, ea poate grupa într-un cadru unic
un oarecare număr din aceste fapte, ea consideră că a descoperit o
lege. După aceea se străduiește să facă să se conformeze cu această
lege o lege și mai amplă. Aceste asociații de concepte sunt pentru
ea explicații. Ele se obțin, după cum se vede, printr-o suită de
aproximări care adeseori se contrazic între ele. Un exemplu clasic îl
constituie contradicțiile lui Newton, care printr-o intuiție genială, a
obținut din legile lui Kepler legea gravitației universale, descoperită
prin demonstrarea inexactitudinii, cel puțin parțiale, a celei de a
treia dintre aceste legi. Teoriile științifice sunt, deci, generalizări
în care sunt cuprinse în mod forțat o parte din arbitrar. Aceasta